

Reactie MNO inzake consultatie 'Wet eerlijk beslissen'

De Stichting MNO heeft kennisgenomen van het voorstel van Kamerlid Alkaya tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden rond (a) het instellen van een uniforme or-verkiezingsdatum, (b) het uitbreiden van het adviesrecht naar instemmingsrecht voor ondernemingen met meer dan 100 werknemers en (c) de instemming op verhoging van de beloning van bestuurders en commissarissen.

a Instellen van een uniforme or-verkiezingsdatum

Het idee van een landelijke or-verkiezingsdag is niet nieuw (in België en in iets aangepaste vorm in Duistland kent men dit al). In Nederland is het vaker naar voren gebracht, maar is daar nooit toe besloten. De voordelen zijn helder: gelijktijdig or-verkiezingen houden, stimuleert de aandacht en belangstelling hiervoor. Niet alleen de 'opkomst' zou daardoor positief beïnvloed kunnen worden, maar mogelijk ook de kandidaatstelling. Waarbij met name kandidaatstelling een (h)erkend knelpunt vormt. Niet alleen werknemers zullen geactiveerd worden, maar waarschijnlijk ook werkgevers die zich niet houden aan de verplichting om een or in te stellen. Deze ondernemingen zullen beter zichtbaar worden. Er kunnen echter ook nadelen aan gelijktijdige verkiezingen verbonden zijn. De verkiezingen zouden kunnen politiseren. Daar waar or-en ondersteuning behoeven bij de organisatie van hun (digitale) verkiezingen zou druk op de ondersteuners kunnen plaatsvinden. Dat geldt ook voor de werknemersorganisaties. Ook de vraag naar cursussen en trainingen van nieuwgekozen medezeggenschappers zou kunnen pieken. Bovendien houden gelijktijdige verkiezingen geen rekening met de verschillen in de tijdsgebonden dynamiek van de verschillende ondernemingen.

b Uitbreiden van het adviesrecht naar instemmingsrecht voor ondernemingen met meer dan 100 werknemers

Het uitbreiden van het instemmingsrecht op belangrijke financieel/economische besluiten zoals genoemd in WOR art 25 lid 1 zou de positie van de ondernemingsraad aanzienlijk versterken en de balans tussen de factoren arbeid en kapitaal c.q. werknemers versus aandeelhouders op een evenwichtige wijze herstellen ten gunste van een lange termijn waarde creatie. Het zal van de ondernemer meer dan te voor om openheid en transparantie vragen ten aanzien van zijn korte en lange termijn plannen om draagvlak te realiseren bij de vertegenwoordiging van zijn werknemers bij belangrijke besluiten. De ondernemingsraad verrassen kan immers tot veel meer vertraging (en schade) leiden bij het verkrijgen van vervangende instemming dan de 30-dagen opschorting van het besluit in het oorspronkelijke adviesrecht.

Instemming vraagt van de ondernemingsraad: nog meer inzet en betrokkenheid. De verantwoordelijkheid wordt met het verkrijgen van instemming op belangrijke besluiten evenredig veel groter. Dit vraagt om een gedreven en kundige or die een gedegen en kritische gesprekspartner van de bestuurder kan zijn. Het MNO vraagt daarom parallel aan een uitbreiding van het instemmingsrecht extra aandacht voor het recht op scholing en de tijdbesteding aan or-werk om die nieuwe verantwoording als or-lid ook te kunnen dragen en uitvoeren.

Als door de wijziging de invloed en de significantie van de ondernemingsraad toeneemt, zou als spin-off ook de belangstelling voor deelname aan het or-werk kunnen toenemen in de mogelijkheid om op deze manier daadwerkelijk mede richting en toekomst aan het eigen werk te geven.

In het voorstel wordt gesproken dat het instemmingsrecht toepasbaar wordt vanaf 100 werknemers. Het MNO stelt voor aansluiting te zoeken bij al een bestaande en gehanteerde definitie voor een groot bedrijf zijnde: meer dan 250 werknemers, meer dan €40 mln. jaaromzet en/of meer dan € 20 mln. balanstotaal hebbend.

Het wetvoorstel geeft de or de mogelijkheid de aangelegenheid die bij hem voorligt ter instemming voor te leggen aan zijn achterban. Dat recht heeft de or al vanuit de WOR. Aanvulling is dat uitkomst van een dergelijke raadpleging voor de or bindend zal zijn. Vraag zal dan zijn of veel or-en, zeker daar waar het gaat om belangrijke, vaak ingrijpende en ingewikkelde besluiten, hiervoor zullen kiezen als de kans bestaat dat er een communicatiestrijd tussen or en bestuurder ontstaat.

c Instemming op verhoging van de beloning van bestuurders en toezichthouders

Het MNO heeft reeds in 2007¹ rond het voornemen om adviesrecht toe te kennen aan de or over de topbeloningen evenals in 2014² en het laatst in 2015³ rond de opgelegde bespreking van de beloningsverhoudingen opmerkingen en aandachtspunten geformuleerd. Het MNO vond een bespreking van de beloningsverhoudingen geen belangrijke aanvulling op de bestaande en al eerder ingevoerde instrumenten in de WOR en het Burgerlijk Wetboek. Het vergroot de invloed van de ondernemingsraden niet wezenlijk. De daarvoor gekozen vorm van een opgelegde bespreking is te zwak. Met toekenning van het instemmingsrecht verandert dit aanzienlijk en zou de or een reële invloed krijgen. Het MNO wil echter ook verwijzen naar de destijds geformuleerde aanvullende aanbevelingen, zoals o.a. het opnemen van een consultatieprocedure en verplichte bespreking tussen or en raad van commissarissen van het onderwerp beloningen in de corporate governance code. Dit past bij het gegeven dat een discussie over instemming gevoerd moet worden met een bestuurder die dit besluit niet zelf genomen heeft, maar de raad van commissarissen. Graag verwijzen we naar die notities

Namens de Stichting MultiNationale Ondernemingsradenoverleg

Mathi Bouts,
Voorzitter Stichting MNO
16 oktober 2020

In de Stichting MultiNationale Ondernemingsradenoverleg komen vertegenwoordigers van (Centrale) Ondernemingsraden van een vijftigtal grote internationale concerns op regelmatige basis bijeen. Doel van de stichting is het bevorderen van medezeggenschap. Bij deze aangesloten concerns werken meer dan 635.000 mensen in Nederland en nog eens ruim 4,3 miljoen in het buitenland. www.stichting-mno.nl

¹ 13 juni 2007 Beloningen topbestuurders met daarbij de notitie 'Visie op beloningen' aan de toenmalige minister van financiën

² 5 april 2014 Voornemen versterking van de medezeggenschap m.b.t. beloningsbeleid aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

³ 15 maart 2015 consultatie 'Wijziging bevoegdheden ondernemingsraden inzake beloningen' inzake de beloningen van bestuurders